

§ 18 giver mig kun Anledning til at pege paa, at de Afstemningsbetingelser, som er knyttede til Spørgsmaalet om Opsigelse af den paa denne Forbundslov hvilende Overenskomst, er saa strenge, at hvis ikke den Stemning er kommet op i saa at sige hele det ene eller hele det andet af de to forbundne Folk for, at dette Forbund ikke er til nogen Nytte, men snarere er til Skade, hvis en saadan Stemning, siger jeg, ikke har bemægtiget sig saa at sige alle, saa vil det ikke være muligt at faa denne Overenskomst til at falde ved en Afstemning paa disse Betingelser.

Jeg skal endnu kun yderligere tilføje, at § 20 siger, at denne Forbundslov træder i Kraft den 1. December 1918, og det er altsaa Meningen, at dette Forslag til Lov skulde være ophøjet til Lov senest paa Søndag, det vil altsaa sige allersenest paa Lørdag være stadfæstet af Hans Majestæt Kongen i Statsraadet, og jeg maa derfor bede det høje Landsting om ikke alene at behandle dette Lovforslag velvilligt, men ogsaa saa vidt muligt hurtigt.

Kragh: Den 14. Juni i Aar afgav det af Folketinget og Landstinget nedsatte Udvalg Beretning og Indstilling til Tingene angaaende det islandske Spørgsmaal, hvilken Indstilling resulterede i Udsendelse af en Delegation til Island. I den Beretning, som Udvalget udarbejdede, blev der gjort Rede for Hovedtrækkene i den historiske og statsretlige Udvikling af Forholdet mellem Danmark og Island, og jeg skal derfor her slet ikke komme ind paa denne Side af Sagen. Der er saa meget mindre Anledning dertil, som den højtærede Statsminister ret udførligt i sin Forelæggelsestale i det høje Folketing kom ind paa denne Side af Sagen. Det af Regeringen og Rigsdagen og af Islændernes Alting nedsatte Udvalg til Forhandling om Landene indbyrdes fremtidige Stilling enedes den 18. Juli i Aar om det foreliggende Forslag til Dansk-Islandsk Forbundslov. Lovforslaget er vedtaget med meget stor Majoritet paa Islands Alting, derefter med en meget betydelig Majoritet ved den Folkeafstemning, som i Henhold til den islandske Forfatningslov har fundet Sted, og endelig har Lovforslaget ogsaa vundet Tilslutning i det høje Folketing.

Som citeret af den højtærede Statsminister, lyder § 20 saaledes: „Denne Forbundslov træder i Kraft den 1. December 1918“. Følgen heraf er jo, at der vil blive ret kort Tid til denne Sags Behandling her i dette Ting. Er Sagen ikke behandlet fær-

dig inden Ugens Udgang, ja saa betyder det, at hele det besværlige Apparat paa ny skal sættes i Gang, det hele gøres om. Jeg ønsker dog at betone, at det er en klar Sag, at den danske Rigsdag, og altsaa ogsaa dette Ting, i denne Sag staar fuldstændig frit, men det maa erkendes, at meget tvingende Grunde maatte være til Stede for, at man skulde gaa til Udsættelse af Sagens endelige Behandling og endelige Vedtagelse, og at meget tvingende Grunde ogsaa maatte være til Stede for at gaa til Ændringer af det foreliggende Lovforslag. Jeg maa have Lov til at minde om, at i saa Henseende skræmmer Sporene fra 1909 i nogen Grad. Dette, at det daværende Kommissionsforslag forkastedes paa det islandske Alting, har jo siden givet Anledning til megen Strid, og min Tro er det, at Vejen til et fremtidig lykkeligt Samliv mellem de to Folk ikke gaar igennem en Genoptagelse af den historiske Strid, heller ikke gennem en statsretlig doktrinær Overvejelse af Spørgsmaalet. Man maa erkende, at et fortsat Samliv mellem de to Folk kun kan ske derved, at man fra begge Sider fuldt og helt anerkender Nationaliteternes Ret, det Retskrav, som for Tiden gaar sin Sejrsgang gennem Verden, og som vi i den sidste Tid ser med rivende, ja fuldstændig omstyrtende Fart omdanne alt muligt, som man tidligere har antaget for fast rundt omkring i Landene. Vi ser, hvorledes denne Tanke nu føres frem af Verdens største Magter, hvorledes Selvstændighedskravet og Frihedskravet, smaa og store Nationer imellem, gaar sin Sejrsgang. Og denne Tid afgiver derfor efter min Mening de allerhaandgribeligste Beviser paa, i hvor ringe Grad statsretlige Baand i Virkeligheden holder, naar de, hvem de omslutter, ønsker at sprænge dem. For Øjeblikket synes det mig, at man maa komme til det Resultat, naar man ser ud over Verden, at Staternes og Folkenes Fremtid bygges ikke paa, hvad der var, men paa det, der skal komme. Vedtagelsen af det Lovforslag, som her foreligger til Behandling, vil efter min Mening godt gøre, at det danske Folk har et aabent Øre for Tidens Røst, og at det vil bøje sig for de Krav og for de Tanker, der vel i og for sig ikke er nye, men hvis Udførelse i Praksis i Verden dog faktisk i omfattende Grad hører den nye Tid til. Det synes mig, at vi her i Danmark maa glæde os over, at vi har faaet denne Sag rejst saa betids, at vi har Mulighed for at faa den løst, inden vore egne nationale Krav naar frem til Verdensforhandlingernes Bord. Jeg ser ogsaa en Erken-